

กรมทรัพยากรน้ำ

DEPARTMENT OF WATER RESOURCES

การติดตามและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โครงการระบบกระจายน้ำสะอาด เพื่ออุปโภคและบริโภค (ตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการจัดการน้ำอุปโภคบริโภค รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้มีการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างเท่าเทียม โดยกรมทรัพยากรน้ำได้เริ่มขับเคลื่อนภารกิจและให้การสนับสนุนโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดในพื้นที่สูง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของ กพด. และได้ขยายผลเพิ่มเติมในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

กรมทรัพยากรน้ำ โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงานร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10 ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการในด้านการใช้ประโยชน์และคุณภาพน้ำว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงเพื่อประเมินผลความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการจากผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยได้คัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 71 แห่ง (ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2568) โดยใช้วิธีการสุ่มคัดเลือกโครงการเพื่อติดตามและประเมินผล ร้อยละ 15 คิดเป็นจำนวน 11 แห่ง ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. ความเป็นมาก่อนดำเนินโครงการ

โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคที่สุ่มคัดเลือกประเมินผล ส่วนใหญ่ดำเนินการในบริเวณโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภคที่สะอาด เนื่องจากระบบกรองน้ำเดิมใช้งานมานานโดยเกิดการชำรุด หรือไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีน้ำดื่มสะอาดไม่เพียงพอสำหรับเด็ก จึงจำเป็นต้องจัดซื้อน้ำดื่มถังจากเอกชน และบางโครงการที่ดำเนินการเพื่อประชาชนในพื้นที่สูง ประชาชนจะต้องใช้น้ำจากประปาภูเขาหรือน้ำบาดาลที่กรองไว้สำหรับดื่ม ทั้งนี้ โครงการที่ติดตั้งอยู่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโครงการที่สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงจะเป็นรายการที่โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระ

พระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กพด.) หรือสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (สวพส.) รวบรวมข้อมูลและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ

ในพื้นที่ที่กรมทรัพยากรน้ำเข้าดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ส่วนใหญ่ไม่มีโครงการของหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุนโครงการในลักษณะเดียวกัน แต่มีบางพื้นที่ที่ขอรับการสนับสนุนโครงการในลักษณะเดียวกันจากหน่วยงานอื่นร่วมด้วย เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 จ.สุราษฎร์ธานี และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 จ.เชียงใหม่ (ซึ่งได้รับงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล) เป็นต้น

2. การดำเนินโครงการ

ก่อนเข้าดำเนินโครงการ สำนักงานทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการเข้าชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ

สำหรับการตรวจคุณภาพน้ำดิบที่นำมาใช้กับระบบกระจายน้ำสะอาดนั้น พบว่า ในพื้นที่เทศบาลตำบลบึงเนียมมีการเก็บตัวอย่างน้ำประปาส่งตรวจค่า pH โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นประจำทุกปี และมีเพียงสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ที่ได้มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบ ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด โดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำบางแห่งไม่มีงบประมาณสำหรับการตรวจคุณภาพน้ำดิบ และบางแห่งมีการใช้น้ำดิบที่ผ่านการกรองจากระบบประปาหมู่บ้านหรือระบบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่แล้ว เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับการดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาด

3. การใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จพบว่า โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้ประโยชน์จากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อบริโภคเป็นหลัก ซึ่งไม่มีการนำน้ำสะอาดที่ได้รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และโครงการดังกล่าวสามารถทดแทนหรือเสริมแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคที่มีอยู่เดิมได้ อีกทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่มเพื่อใช้ในโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้โครงการบางแห่งมีประชาชนนอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายได้ใช้บริการน้ำดื่มสะอาดด้วย เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแถม จ.เชียงใหม่ และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) จ.พะเยา ที่โครงการได้ติดตั้งในพื้นที่โรงเรียน แต่มีประชาชนภายนอกสามารถเข้ามาใช้น้ำไปได้ ซึ่งประชาชนมีความเห็นว่าการโครงการฯ มีประโยชน์ต่อชุมชนและโรงเรียนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ประชาชนในบางพื้นที่มีความต้องการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มเติม เนื่องจากมีบางครัวเรือนที่อยู่

ห่างไกลจากจุดที่ตั้งระบบกระจายน้ำ จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้เข้าถึงน้ำสะอาดและยังมีภาระเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อน้ำดื่มจากเอกชนอยู่

4. การตรวจคุณภาพน้ำ

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนได้กำหนดให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มด้วยชุดตรวจ อ11 (ชุดตรวจสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ) ของกรมอนามัย ส่งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นประจำทุกเดือน แต่มีบางโรงเรียนที่ไม่ได้ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่ได้รับอุปกรณ์ชุดตรวจอย่างต่อเนื่อง สำหรับโรงเรียนในบางแห่งจะมีหน่วยงานทางสาธารณสุขเข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม และบางแห่งไม่มีหน่วยงานเข้าตรวจสอบ ทั้งนี้ จากการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวพบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดไม่ได้มีแผนในการตรวจติดตามคุณภาพน้ำ หากแต่มีเพียงแผนการตรวจติดตามเพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาเท่านั้น โดยแต่ละสำนักงานทรัพยากรน้ำจะมีแผนการตรวจติดตามแตกต่างกัน โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้กำหนดให้มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งการตรวจติดตามดังกล่าวจะดำเนินการตรวจคุณภาพน้ำด้วย โดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) สำหรับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ เนื่องจากไม่มีงบประมาณ อย่างไรก็ตามปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคโดยส่วนเครื่องกล ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำอื่นดำเนินการโดยส่วนการจัดสรรน้ำ ด้านสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 2 ครั้ง แต่ไม่มีแผนการตรวจคุณภาพน้ำ ขณะที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง แต่ไม่มีแผนการตรวจคุณภาพน้ำ ทั้งนี้ หากผู้ดูแลในพื้นที่มีการแจ้งปัญหาเข้ามา สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10 จะดำเนินการเข้าตรวจสอบและแก้ไขทันที เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารจัดการน้ำของโครงการ

หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการแล้ว พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีปริมาณน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในพื้นที่เพียงพอสำหรับโครงการฯ ตลอดฤดูแล้ง อย่างไรก็ตามโรงเรียนบางแห่งยังคงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในช่วงฤดูแล้ง เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) จ.พะเยา ในการนี้ โครงการในแต่ละพื้นที่มีการวางแผนการใช้น้ำหรือการบริหารจัดการน้ำแตกต่างกัน กรณีโครงการที่ติดตั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีการสำรองน้ำไว้ในกรณีที่น้ำประปาไม่ไหล ประกอบกับความจุของถังพักน้ำดิบของระบบฯ

เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในศูนย์ และกรณีพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง จะมีการสำรองน้ำไว้ และจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม เช่น การขุดบ่อบาดาล การจัดหาถังพักน้ำเพิ่มเติม เป็นต้น

ทั้งนี้ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องได้มีการชี้แจง ผูกอบรม ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการใช้งานระบบให้แก่ผู้ดูแลโครงการ ได้แก่ ครู หรือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 และ 9 จะจัดทำคู่มือสำหรับการใช้งานระบบ เบื้องต้นมอบให้แก่ผู้ดูแลโครงการด้วย ในกรณีพบปัญหาในการใช้งานระบบ (ชำรุด/เสียหาย) หรือ ปัญหาในการนำน้ำมาใช้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ดูแลโครงการจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หรือแจ้งช่างของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น แต่หากพบปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการได้จะประสานแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบ แก้ไขปัญหาให้ระบบสามารถใช้งานได้ต่อไป

6. ปัญหาอุปสรรค

1) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการก่อสร้าง พบว่า ในพื้นที่โรงเรียนบางแห่งมีบริเวณจำกัด สำหรับการติดตั้งระบบกระจายน้ำสะอาด ทำให้ต้องติดตั้งระบบในบริเวณที่อยู่ห่างจากแหล่งน้ำดิบ หรือต้องปรับเปลี่ยนจุดติดตั้งให้เหมาะสม ได้แก่ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาด สนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม จ.เชียงใหม่ และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 จ.เชียงใหม่

2) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการบริหารการใช้น้ำ พบว่า โรงเรียนบางแห่งมีปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอ เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำดิบ (ประปาภูเขา) จะมีน้อย และในช่วงฤดูฝนน้ำประปาภูเขาจะมีความขุ่นจากดินโคลน ทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในระบบได้

3) ปัญหาอุปสรรคในการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

(1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม จ.เชียงใหม่ พบปัญหาไส้กรองมักจะตันบ่อยครั้ง เนื่องจากคุณภาพน้ำดิบมีการปนเปื้อนสูง (น้ำเป็นหินปูน)

(2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน จ.มหาสารคาม ครูหรือผู้ดูแลโครงการต้องการให้มีคู่มือเพื่อประกอบการใช้งาน เนื่องจากระบบมีชุดอุปกรณ์หลายตัวจึงอาจทำให้เกิดการใช้งานที่ผิดขั้นตอน ทั้งนี้ เพื่อให้ครูหรือผู้ดูแลสามารถใช้งานระบบและดูแลโครงการได้อย่างถูกต้อง

(3) กรณีโครงการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงมักประสบปัญหาในการเดินทางเพื่อไปดูแลบำรุงรักษา และปัญหาไฟฟ้าดับ ไฟฟ้ากระชากบ่อยครั้ง ส่งผลให้อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย เช่น หลอดยูวีสำหรับการฆ่าเชื้อขาด จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ เป็นต้น

(4) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีงบประมาณในการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการ

(5) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีเจ้าหน้าที่ดูแลไม่เพียงพอ ในกรณีพื้นที่ติดตั้งโครงการอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สามารถเข้าไปดูแลและบำรุงรักษาโครงการได้อย่างรวดเร็ว

7. ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการ

ผู้ดูแลโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.40

8. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(1) ในพื้นที่ที่ติดตั้งระบบกระจายน้ำสะอาด โดยเฉพาะในโรงเรียนมีความต้องการให้มีการก่อสร้างโรงเรือน หรือล้อมรั้วบริเวณจุดติดตั้งระบบ เพื่อช่วยในการป้องกันและดูแลรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือของระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี จ.ชุมพร และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน จ.พังงา เป็นต้น

(2) ประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพิ่มเติม ได้แก่ พื้นที่หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พราหมณ์ จ.เชียงใหม่, หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน เนื่องจากหมู่บ้านและชุมชนดังกล่าวตั้งอยู่ห่างไกลจากจุดที่ตั้งโครงการ จึงส่งผลให้น้ำไปใช้ไม่สะดวก นอกจากนี้ ในพื้นที่ ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม หน่วยงานท้องถิ่นมีความต้องการให้มีการดำเนินการระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งอีกด้วย

(3) ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ต้องการให้จัดทำคู่มือการใช้งานและแผนผังการทำงานของระบบกระจายน้ำสะอาดติดตั้งไว้ ณ จุดที่ตั้งโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถใช้งานได้ถูกต้อง

(4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน ผู้นำชุมชนต้องการถังเก็บน้ำหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็กเพิ่มเติม เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้และเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับระบบในฤดูแล้ง

(5) กรณีโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี มีการใช้น้ำดิบจากประปาภูเขา ซึ่งมีความขุ่นมาก ทางโรงเรียนจึงมีความประสงค์ให้หน่วยงานวางแผนเข้าบำรุงรักษาและเปลี่ยนไส้กรองให้ดีขึ้น

(6) กรณีโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ทางโรงเรียนมีความต้องการย้ายจุดติดตั้งมอเตอร์จ่ายน้ำให้สูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่โรงเรียนประสบปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นประจำทุกปี

2) ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง

(1) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 เสนอขอให้มีความชัดเจนในการจัดหาอุปกรณ์สำรองไว้ ณ ที่ตั้งโครงการ เช่น ไส้กรอง เพื่อให้ผู้ดูแลโครงการสามารถดำเนินการเปลี่ยนเองได้ โดยไม่ต้องรอการเข้าดำเนินการจากเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ เนื่องจากบางโครงการมีพื้นที่อยู่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทาง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการ

(2) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 มีความประสงค์ขอรับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค

(3) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนยานพาหนะเพิ่มเติมในการบรรทุกเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับติดตั้งโครงการ

3) ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะผู้ประเมิน

(1) กรมทรัพยากรน้ำควรเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการจัดการคุณภาพน้ำทั้งระบบเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมอนามัยในการเข้ามาร่วมดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน โดยโครงการที่คุณภาพน้ำเป็นไปตามมาตรฐานควรมีการออกใบรับรองคุณภาพน้ำ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างระบบการทำงานของกรมให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานแล้ว ยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำอีกด้วย

(2) หน่วยงานที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ควรจัดทำคู่มือการใช้งานและดูแลบำรุงรักษาระบบมอบให้ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาอุปกรณ์และส่วนประกอบต่าง ๆ เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างจำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ และควรจัดทำผังลำดับขั้นตอนการเปิด/ปิดใช้งานอุปกรณ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ติดบริเวณโครงการ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ดูแลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีในการดูแลบำรุงรักษาภายหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

(3) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ควรจัดทำฐานข้อมูลโครงการและการบำรุงรักษาโครงการ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง

และเป็นระยะ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค และนำผลการประเมินดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคต่อไป

(4) กรณีโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคที่ดำเนินการในบริเวณที่มีพื้นที่เพียงพอ ควรมีการกำหนดรูปแบบโครงการให้มีการก่อสร้างโรงเรือน หรือมีการล้อมรั้วให้มิดชิด เพื่อเป็นการป้องกันและดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ของระบบกระจายน้ำสะอาดมิให้เกิดความเสียหาย และป้องกันการปนเปื้อนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบและคุณภาพน้ำ

(5) ในการจัดทำคำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของกรมทรัพยากรน้ำ ควรกำหนดตัวชี้วัดหรือผู้ได้รับประโยชน์ให้มีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเป็นไปตามข้อเท็จจริง เนื่องจากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคบางแห่งระบุผู้รับประโยชน์เป็นจำนวนครัวเรือน แต่โครงการตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงควรระบุผู้รับประโยชน์เป็นจำนวนครูเด็กนักเรียน และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน

(6) หน่วยงานควรพิจารณาเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมทรัพยากรน้ำได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ รวมจำนวน 89 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคให้แก่ ครู นักเรียน และประชาชนในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำได้มีโอกาสเข้าถึงน้ำสะอาดที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียม โดยการดำเนินงานดังกล่าวมีความสอดคล้องตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

กองยุทธศาสตร์และแผนงานจึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการของเจ้าหน้าที่ และปัญหาอุปสรรคของผู้รับบริการ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน การพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป สำหรับการประเมินในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10 ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่อย่างยิ่ง ทำให้การประเมินผลครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ผู้ประเมินจึงขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมทรัพยากรน้ำ
กันยายน 2568

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 โครงการเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย	2
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.5 แหล่งงบประมาณ	2
1.6 ระยะเวลาดำเนินการ	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	3
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล	5
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค	7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	10
3.1 การคัดเลือกโครงการและกลุ่มตัวอย่าง	10
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	11
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	12
3.4 รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามและประเมินผล	13
บทที่ 4 ผลการประเมิน	16
4.1 ก่อนดำเนินโครงการ	16
4.2 หลังดำเนินโครงการ	20
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผลการประเมิน	31
5.2 อภิปรายผล	34
5.3 ข้อเสนอแนะ	35
เอกสารอ้างอิง	38
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก บันทึกที่เกี่ยวข้อง	
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค และเป็นการสร้างโอกาสให้ครู นักเรียน และประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพอย่างพอเพียง และเท่าเทียม สอดคล้องตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณ ต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ โดยสำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องความเหมาะสม และความจำเป็น

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน จึงดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ รวมถึงทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- 2) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่ ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน และผู้ดูแลโครงการ
- 3) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการจากเจ้าหน้าที่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของผู้รับบริการ

1.3 โครงการเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

1) โครงการเป้าหมาย ได้แก่ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากแหล่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 11 โครงการ โดยคัดเลือกให้กระจายพื้นที่ดำเนินการให้มากที่สุด

2) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน หรือผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโครงการที่ได้รับการคัดเลือก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

1.5 แหล่งงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หมวดงบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการของกรมทรัพยากรน้ำ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนเมษายน - กันยายน 2568

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กรมทรัพยากรน้ำได้รับทราบผลการประเมินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- 2) ความพึงพอใจของครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ และผู้รับบริการ
- 3) ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการของเจ้าหน้าที่ และปัญหาอุปสรรคของผู้รับบริการ

บทที่ 2

กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการศึกษา ทบทวน กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึงแนวคิดที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล ดังนี้

2.1 กฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

มาตรา 3/1 มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

2.1.2 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

มาตรา 6 มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

2.1.3 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

มาตรา 47 ให้หน่วยรับงบประมาณจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณภายในหน่วยรับงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณกำหนด เพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์หรือ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และให้ถือว่าการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารงบประมาณที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

2.1.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

ประเด็นที่ 5 พัฒนาความมั่นคงด้านน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ 1 มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่าง อุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมายที่ 2 ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และมีการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3 การฟื้นฟูป่าทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร อย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกัน และลด ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1.6 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้มีการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้ สำหรับทุกคน

เป้าหมายย่อย 6.1 การให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี 2573

เป้าหมายย่อย 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่า จะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชากร ที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573

2.1.7 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580)

ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนา ขยายเขตระบบประปา และเพิ่มประสิทธิภาพประปาหมู่บ้าน

2.1.8 แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

แผนปฏิบัติการที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ 3.1 สร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปให้เหมาะสมกับบริบท และความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 1 อนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

2.1.9 แผนปฏิบัติการกรมทรัพยากรน้ำ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2568)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนา พื้นฟู ปรับปรุง ซ่อมแซม บริหารโครงการแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

เป้าหมายการให้บริการที่ 2 พัฒนาแหล่งน้ำโดยคำนึงถึงสมดุลน้ำและใช้ประโยชน์ยั่งยืน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 6 นโยบายแห่งรัฐ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนรวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้นำให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล

2.3.1 การประเมินผลด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์โครงการ (Result Based Management)

ผลสัมฤทธิ์ (Results) หมายถึง งาน บริการ หรือกิจกรรมที่เกิดจากการทำงานที่ได้ผลผลิต (Output) ตามเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ (Outcome) ตรงตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือผลผลิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงหรือเป็นที่พึงพอใจ

ผลผลิต (Outputs) คือ ผลที่เกิดขึ้นทันทีที่การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการแล้วเสร็จ

ผลลัพธ์ (Outcomes) คือ ผลที่เกิดขึ้นตามมา ผลกระทบ (Impact) หรือผลที่ได้จากการใช้ประโยชน์จากผลผลิต มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการและสาธารณสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

2.3.2 ด้านการติดตามและประเมินผล

1) การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือควบคุม กำกับ การดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) โดยการติดตามผลที่นั่นควรจะเป็นการติดตามผลอย่างน้อย 3 ประเด็นหลัก คือ

(1) การติดตามผลด้านปัจจัยหรือทรัพยากร เพื่อตรวจสอบดูว่าโครงการหรือแผนงานได้รับปัจจัยหรือทรัพยากร ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

(2) การติดตามผลด้านกิจกรรม เพื่อใช้ตรวจสอบดูว่าได้มีการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

(3) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

2) การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ การประเมินผลจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะดำเนินงานในช่วงระยะต่าง ๆ และเมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

สรุปได้ว่า การประเมินผลต้องเกิดจากสาระสำคัญดังนี้

(1) ต้องมีงานหรือโครงการที่จะประเมินผล

(2) งานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมีการวางแผนงาน (Project planning) คือ ต้องมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาทำงาน กำหนดเป้าหมายในระดับต่าง ๆ และกำหนดแผนปฏิบัติงาน (Operation Plan) เป็นต้น

(3) ต้องมีการวัดผลทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพในระดับต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้เดิม

(4) จะต้องมียุทธศาสตร์การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed back system) ที่มีประสิทธิภาพ เพราะระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับนี้ เป็นหัวใจของการประเมินผลโครงการ การประเมินผลจะสำเร็จสมบูรณ์ไม่ได้ หากขาดระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีและมีประสิทธิภาพ

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยการติดตามจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานของโครงการ สำหรับกำกับ แก้ไข และป้องกันปัญหาอุปสรรคระหว่างการดำเนินงาน ในขณะที่การประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าของปัจจัยนำเข้า การดำเนินงานและผลของโครงการ สำหรับปรับปรุงการดำเนินการ สรุปผลสำเร็จ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการติดตามโครงการ จึงใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการ

2.3.3 ด้านคุณภาพการให้บริการ

คุณภาพการให้บริการของภาครัฐจะต้องพิจารณาวัดที่ความรู้สึกพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือ เมื่อประชาชนได้รับการให้บริการที่ดี มีมาตรฐาน และเสมอภาคแล้ว ประชาชนย่อมต้องมีความรู้สึกตอบสนองต่อการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปของการให้การสนับสนุนกิจการของรัฐ การให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติตามคำแนะนำ เป็นต้น

องค์การที่มุ่งเน้นผู้รับบริการควรให้ความสำคัญกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

- 1) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในปัจจุบันและอนาคต คือ การเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการในปัจจุบันและการคาดการณ์ความต้องการของผู้รับบริการที่พึงมีในอนาคต
- 2) การสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการบริการ สามารถดำเนินการได้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเข้าถึงบริการ คุณภาพของการให้บริการ การลดข้อผิดพลาดในการให้บริการ การลดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการกับผู้รับบริการ ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ ทั้งนี้ ส่วนราชการที่จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการได้นั้น จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และตระหนักถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยี รวมทั้งการตอบสนองอย่างรวดเร็วและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน ซึ่งไม่ใช่การให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นการมุ่งเน้นประโยชน์สุขที่เกิดกับภาคประชาชนเป็นสำคัญ

2.3.4 ด้านความพึงพอใจ

วิวัฒน์ หล่อพัฒนเกษม (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ความนิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ และจะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค

กรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการสร้างระบบผลิตน้ำดื่มในสถานศึกษาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 จนถึงปัจจุบัน โดยจัดสร้างและฝึกอบรมการใช้งานระบบผลิตน้ำดื่มในสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาในพื้นที่สูง โรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาระบบน้ำดื่มสะอาดให้แก่ประชาชนในถิ่นทุรกันดาร สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

(องค์การมหาชน) เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค เด็กนักเรียน และชุมชนในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้มาตรฐาน อย่างต่อเนื่องและเพียงพอ และกรมทรัพยากรน้ำได้มีการขยายผลการดำเนินโครงการดังกล่าวในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

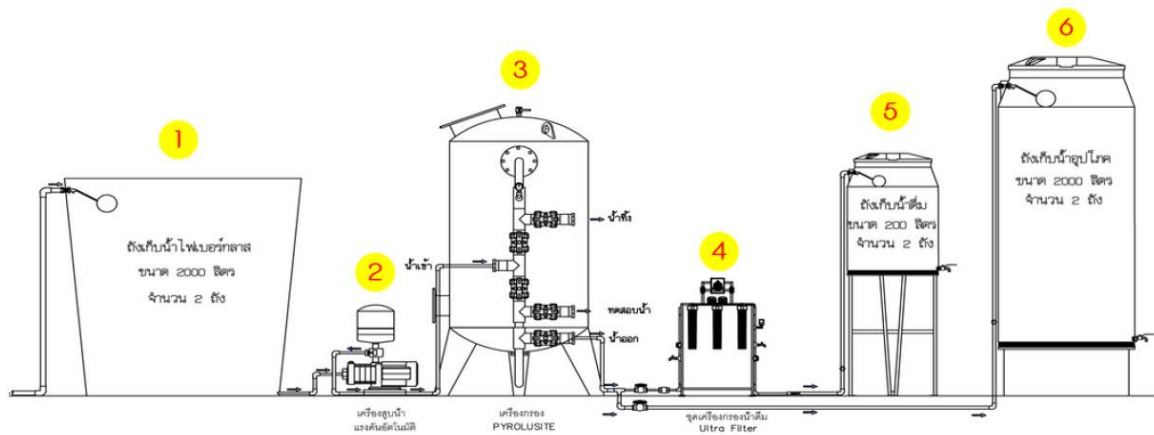

ภาพโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค กรมทรัพยากรน้ำ

โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ของกรมทรัพยากรน้ำมีองค์ประกอบ อุปกรณ์และขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1) การผลิตน้ำดื่มสะอาด

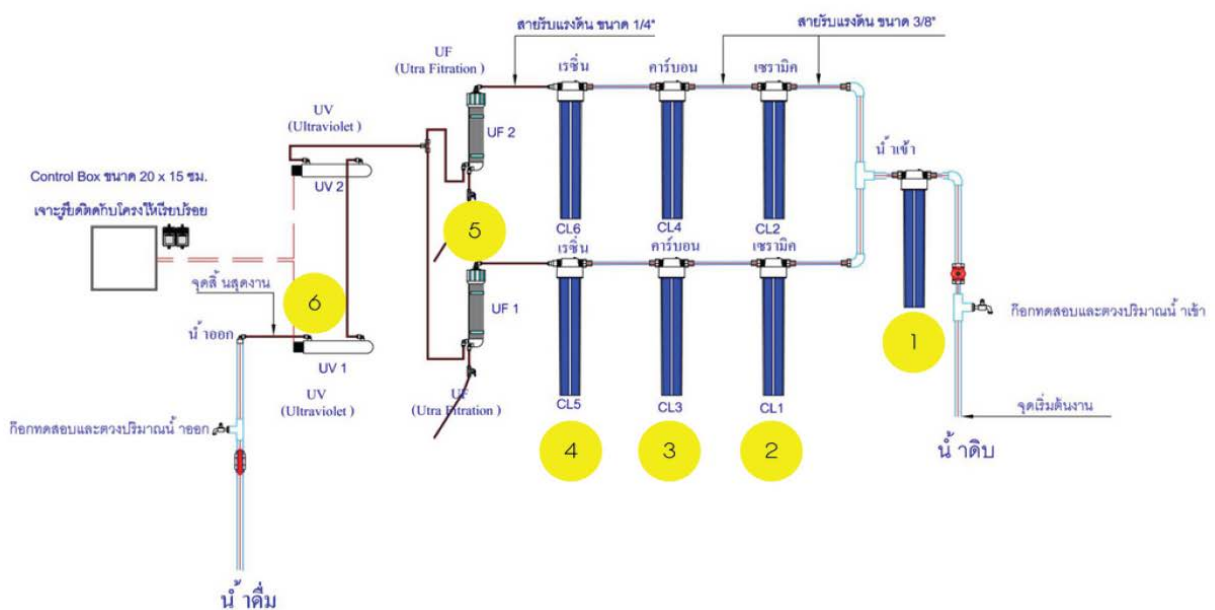
ขั้นตอน	อุปกรณ์	หลักการทำงาน
1	ถังเก็บน้ำดิบ (2,000 ลิตร)	เก็บน้ำจากแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำดื่ม
2	ปั้มน้ำอัตโนมัติ (1 แรงม้า)	สูบ/เพิ่มแรงดันน้ำผ่านถังเหล็กกรองน้ำไปยังถังน้ำดี (น้ำอุปโภค) และดันผ่านระบบผลิตน้ำดื่ม (Ultra filter) ไปยังถังน้ำดื่ม
3	ถังเหล็กกรองน้ำ (1,000 ลิตร) พร้อมสารกรองน้ำ	สารกรองน้ำ ประกอบด้วย 1. ไพโรลูไซต์ (Pyrolusite) - กำจัดเหล็ก แมงกานีส ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (ก๊าซไข่เน่า) และคลอรีนในน้ำ ดักจับตะกอนและโลหะแขวนลอยในน้ำ 2. แอนทราไซต์ (Anthracite) - ดักจับตะกอน ความขุ่น สารแขวนลอย ดูดซับกลิ่น สี
4	ระบบผลิตน้ำดื่ม (Ultra filter 0.01 ไมครอน)	ผลิตน้ำดื่มสะอาด 6 ขั้นตอนฆ่าเชื้อโรคด้วยรังสีอัลตราไวโอเลต (Ultraviolet : UV)
5	ถังเก็บน้ำดื่มสะอาด (200 ลิตร)	เก็บน้ำดื่มสะอาดที่ผ่านระบบผลิตน้ำดื่ม
6	ถังเก็บน้ำสะอาด สำหรับอุปโภค (2,00 ลิตร)	เก็บน้ำสะอาดที่ผ่านถังเหล็กกรองน้ำสำหรับอุปโภค

ภาพแสดงขั้นตอนการผลิตน้ำดื่มสะอาด

2) การทำงานของเครื่องกรองน้ำ

ขั้นตอน	อุปกรณ์	หลักการทำงาน
1	ชุดกรองหยาบ (5 ไมครอน)	กำจัดสิ่งปนเปื้อน ตะกอน ฝุ่น สิ่งสกปรก สารแขวนลอยอนุภาคขนาดใหญ่ในน้ำ
2	ชุดกรองละเอียด (1 ไมครอน)	กำจัดสิ่งปนเปื้อน ตะกอน ความขุ่น สารแขวนลอยอนุภาคขนาดเล็กในน้ำ
3	ชุดกรองคาร์บอน	กำจัดสารอินทรีย์ กลิ่น คลอรีน และสีในน้ำ ที่เกิดจากสารอินทรีย์
4	ชุดกรองเรซิน	กำจัดหินปูน ช่วยให้น้ำไม่กระด้าง ช่วยให้น้ำมีรสชาติที่ดื่ม
5	ชุดกรองอัลตราฟิลเตอร์ (Ultra filter 0.01 ไมครอน)	กำจัดแบคทีเรีย ไวรัส เชื้อโรค
6	ชุดรังสีอัลตราไวโอเลต (Ultraviolet : UV 12 วัตต์)	ฆ่าเชื้อโรค 2 ครั้ง

ภาพแสดงขั้นตอนการทำงานของเครื่องกรองน้ำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

3.1 การคัดเลือกโครงการและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การคัดเลือกโครงการ

1) คัดเลือกโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค จากแหล่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 71 แห่ง (ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2568) และสุ่มคัดเลือกโครงการเพื่อติดตามประเมินผล ในอัตราร้อยละ 15 คิดเป็นจำนวน 11 แห่ง

2) คัดเลือกโครงการให้กระจายพื้นที่ดำเนินการให้ครอบคลุมมากที่สุด

ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อโครงการฯ ที่คัดเลือก

ที่	หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณ ตาม พ.ร.บ. (ล้านบาท)
1	สทท.1	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	0.4941
2	สทท.1	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่	0.4938
3	สทท.1	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา	0.4940
4	สทท.4	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกกอก อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม	0.4950
5	สทท.4	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น	0.4950
6	สทท.9	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน	0.4800
7	สทท.10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี	0.4980
8	สทท.10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี	0.4980

ที่	หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณ ตาม พ.ร.บ. (ล้านบาท)
9	สทท.10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี	0.4980
10	สทท.10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียน บ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร	0.4980
11	สทท.10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียน บ้านบางมรวน สทท.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	0.4980
		รวม	

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ อย่างน้อยโครงการละ 1 คน ประชาชน
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 3 – 5 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4,
9 และ 10 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโครงการที่คัดเลือก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสนทนา
กลุ่ม (Focus group) ร่วมกับครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภค
และบริโภค ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง โดยใช้
แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลัก

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบ
สัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค
โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 จำนวนผู้เข้าร่วมตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเป็นมา/สภาพปัญหาในพื้นที่ก่อนเริ่มดำเนิน
โครงการ โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ การตรวจสอบคุณภาพน้ำ
การบริหารจัดการ การบำรุงรักษาโครงการ และปัญหาอุปสรรค ภายหลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ
โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ โดยให้ผู้ดูแลโครงการฯ เป็นผู้แทน
ในการประเมิน โครงการละ 1 คน มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	หมายถึง
5	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	ระดับความพึงพอใจมาก
3	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	ระดับความพึงพอใจน้อย
1	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ ครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

3.3.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ ประมวลผล ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ : ข้อมูลแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีการแปลผลข้อมูล ดังนี้

(1) ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

(2) นำค่าความกว้างของอันตรภาคชั้นมาแบ่ง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ระดับของคะแนน ชั้นของเกณฑ์ เป็นดังนี้

- ระดับความพึงพอใจ (ที่กำหนดไว้ 5 ระดับ)

ช่วงของค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.80	ความพึงพอใจน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	ความพึงพอใจน้อย
2.61 – 3.40	ความพึงพอใจปานกลาง
3.41 – 4.20	ความพึงพอใจมาก
4.21 – 5.00	ความพึงพอใจมากที่สุด

3.4 รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามและประเมินผล

1

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

2

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

3

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา

4

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

5

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น

6

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูง
แบบโครงการหลวงน้ำแข่วง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน

7

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ
หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี

8

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1
ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี

9

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี

10

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร

11

ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สทพ.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

บทที่ 4

ผลการประเมิน

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค จำนวน 11 แห่ง ด้วยการสัมภาษณ์ครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 4 9 และ 10 ที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินเป็นดังนี้

4.1 ก่อนดำเนินโครงการ

4.1.1 ความเป็นมาก่อนดำเนินโครงการ

1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแวง หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแวงเดิมใช้ระบบกรองน้ำ (RO) ของทหารที่ได้ติดตั้งให้ โดยใช้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบ ต่อมาปี 2561 กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้เข้าดำเนินการโครงการพัฒนาน้ำบาดาลสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดสำหรับสถานศึกษาและชุมชนในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งเป็นระบบกรองน้ำ (RO) แต่ในปี 2567 ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้

2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 ใช้น้ำจากบ่อบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค โดยผ่านระบบกรองที่บริจาคจากองค์กรสังคโปร์สำหรับน้ำดื่ม และประชาชนในพื้นที่ใช้น้ำประปาภูเขาสำหรับอุปโภคและซื้อน้ำสำหรับบริโภค โดยในพื้นที่เทศบาลมีระบบกรองน้ำดื่มขนาดเล็กบริการประชาชนถึงละ 10 บาท และถึงละ 20 บาท หรือซื้อน้ำดื่มถังเอกชน (ขนาด 20 ลิตร) ถึงละ 25 บาท และมีบางครัวเรือนนำน้ำจากบ่อบาดาลกรองไว้ดื่ม

3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) เดิมนำน้ำประปาภูเขาจากถังน้ำดิบของกรมชลประทานเข้าสู่ระบบกรองของเอกชนที่บริจาคให้โรงเรียนสำหรับบริโภค แต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคภายในโรงเรียน ประกอบกับกรมอนามัยได้เข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำแล้วพบว่าไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหินใช้น้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภค ซึ่งใช้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำต้นทุน และซื้อน้ำดื่มถังสำหรับบริโภคภายในศูนย์ ทั้งนี้ เครื่องกรองน้ำที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อติดตั้งไว้เดิมนั้นมีการใช้งานมายาวนาน และไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติแล้ว

จึงต้องมีการซื้อน้ำดื่ม องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อดำเนินการปรับปรุงระบบน้ำและจัดหาน้ำดื่มที่มีคุณภาพ

5) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนคู้ หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียมใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาคสำหรับอุปโภค และซื้อน้ำดื่มถึง (ขนาด 20 ลิตร) สำหรับบริโภคภายในศูนย์ เดือนละ 40 ถึง เทศบาลตำบลบึงเนียมจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ

6) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค โดยน้ำสำหรับอุปโภคส่วนใหญ่จะใช้น้ำประปาภูเขา และน้ำจากบ่อน้ำตื้นของประชาชนเอง สำหรับน้ำบริโภค ประชาชนบางครัวเรือนจำเป็นต้องซื้อน้ำดื่มขวดหรือน้ำดื่มหยอดเหรียญ โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ เดือนละ 200-300 บาทต่อครัวเรือน นอกจากนี้บางครัวเรือนมีการนำน้ำจากประปาภูเขากรองไว้ดื่ม ซึ่งในฤดูแล้งน้ำจากประปาภูเขาจะลดน้อยลง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (สวพส.) จึงได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกรมทรัพยากรน้ำ

7) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี โรงเรียนบ้านปลายน้ำ ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดื่มสะอาด โดยโรงเรียนนำน้ำประปาภูเขาผ่านเข้าระบบกรองสำหรับบริโภค และในช่วงฤดูแล้ง (เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์) ทางโรงเรียนจะจัดซื้อน้ำดื่มถึงให้นักเรียน โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 200 บาท อีกทั้งมีผู้ปกครองบางส่วนจัดหาน้ำให้เด็กนักเรียนพกมาดื่มที่โรงเรียน โรงเรียนบ้านปลายน้ำจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ

8) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี โรงเรียนวัดปากคู เดิมมีเครื่องกรองน้ำและตู้น้ำเย็น และหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทยได้เข้าติดตั้งระบบกรองน้ำ (RO) ให้โรงเรียนเพิ่มเติม แต่ยังไม่เพียงพอ ทางโรงเรียนต้องจัดซื้อน้ำดื่มถึงสำหรับประกอบอาหารให้นักเรียน อีกทั้งมีผู้ปกครองบางส่วนจัดหาน้ำให้เด็กนักเรียนพกมาดื่มที่โรงเรียน โรงเรียนวัดปากคูจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ

9) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี เดิมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 มีระบบกรองหินปูนของโรตารี และในปี 2566 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทยได้เข้ามาดำเนินการติดตั้งระบบกรองน้ำให้โรงเรียนเพิ่มเติม ต่อมาโรงเรียนได้รับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ บาดาลติดตั้งระบบกรองน้ำ (ระบบกรองช้า และ RO) เพิ่มเติม แต่ยังมีน้ำดื่มถึง (ขนาด 20 ลิตร) วันละ 10 ถึง เพื่อเสริมการบริโภคในโรงเรียนด้วย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับการ

สนับสนุนโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ของกรมทรัพยากรน้ำมาช่วยเสริมเรื่องน้ำดื่ม

10) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร ปัจจุบันโรงเรียนวัดบ้านบางหยีใช้น้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภค และใช้น้ำประปาดังกล่าวผ่านระบบกรองน้ำที่ได้รับบริจาคเพื่อการบริโภค อย่างไรก็ตาม ระบบเดิมมีอายุการใช้งานมานาน และมีปริมาณน้ำดื่มไม่เพียงพอโรงเรียนบ้านบางหยีจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหา

11) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา โรงเรียนบ้านบางมรวนใช้น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค โดยผ่านระบบกรอง และมีการซื้อน้ำดื่มถัง (ขนาด 20 ลิตร) เสริมสำหรับบริโภคในโรงเรียนด้วย ประมาณเดือนละ 20 ถัง โรงเรียนบ้านบางมรวนจึงได้เสนอขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำ

4.1.2 การดำเนินโครงการ

1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ไม่ได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นรายการที่โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กพด.) รวบรวมและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ อย่างไรก็ตามได้มีการเข้าสำรวจพื้นที่จุดติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบ (น้ำบาดาล) ด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ไม่ได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นรายการที่ กพด. รวบรวมและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ อย่างไรก็ตามได้มีการเข้าสำรวจพื้นที่จุดติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งพบว่าโรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ติดตั้งระบบไม่เพียงพอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โรงเรียนจะได้รับงบประมาณสำหรับโครงการผลิตน้ำดื่มสะอาดจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย (เป็นรูปแบบที่มีการวางท่อทั่วทั้งโรงเรียน) ทั้งนี้ โรงเรียนร่วมกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ และสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้หารือร่วมกันเพื่อหาจุดติดตั้งโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำใหม่ บริเวณศาลาหมู่บ้าน (ตรงข้ามโรงเรียน) และมีการวางท่อขยายเพื่อนำน้ำมาใช้ในโรงเรียนด้วย ในการนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ไม่ได้มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นรายการที่ กพด. รวบรวมและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ แต่มีการประชุมชี้แจงร่วมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน และมีการเข้าสำรวจพื้นที่จุดติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ โดยในพื้นที่ไม่มีโครงการอื่นในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบ (น้ำประปาภูเขา) ด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีการเข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

5) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีการเข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่ได้ดำเนินการตรวจคุณภาพน้ำก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด แต่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบึงเนียมมีการเก็บตัวอย่างน้ำของแต่ละหมู่บ้านส่งตรวจค่า pH โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นประจำทุกปี รวมถึงน้ำประปาส่วนภูมิภาคที่นำมาเป็นน้ำดิบในระบบกระจายน้ำสะอาดในศูนย์ด้วย

6) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 ได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเข้าสำรวจพื้นที่จุดติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

7) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ได้จัดการประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงาน และสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาดแต่อย่างใด

8) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนเริ่มโครงการ ทั้งนี้ ยังไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด

9) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและได้เข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินการโครงการ โดยที่โรงเรียนดังกล่าวมีโครงการในลักษณะเดียวกันที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่แล้วด้วย ทั้งนี้ ไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำดิบก่อนนำเข้าสู่ระบบกระจายน้ำสะอาด เนื่องจากใช้น้ำดิบจากระบบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

10) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 เจ้าหน้าที่ได้เข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินการโครงการ แต่ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำก่อนนำเข้าสู่ระบบกระจายน้ำสะอาด

11) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ได้เข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินการโครงการ แต่ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำก่อนนำเข้าสู่ระบบกระจายน้ำสะอาด

4.2 หลังดำเนินโครงการ

4.2.1 การใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จพบว่า โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค โดยใช้น้ำสะอาดเพื่อบริโภคเป็นหลัก และไม่มีการนำน้ำสะอาดจากโครงการไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยโครงการที่สุ่มประเมินผลแต่ละโครงการมีรายละเอียดการใช้ประโยชน์ ดังนี้

ที่	โครงการ	ผู้รับประโยชน์
1	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	นักเรียน 84 คน ครู 10 คน ประชาชนที่มาเล่นกีฬาใน รร.
2	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่	นักเรียน 99 คน ครู 11 คน ประชาชน 78 ครอบครัว
3	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยป้อม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา	นักเรียน 63 คน ครู 8 คน
4	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม	นักเรียน (เด็กเล็ก) 22 คน ครู 2 คน

ที่	โครงการ	ผู้รับประโยชน์
5	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น	นักเรียน (เด็กเล็ก) 57 คน ครู/เจ้าหน้าที่ 7 คน
6	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน	ประชาชน 105 ครัวเรือน
7	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี	นักเรียน 210 คน ครู/เจ้าหน้าที่ รร. 17 คน
8	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี	นักเรียน 107 คน
9	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมินบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี	นักเรียน 146 คน ครู 12 คน
10	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร	นักเรียน 156 คน ครู/เจ้าหน้าที่ รร. 20 คน
11	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	นักเรียน 85 คน

1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแถมสามารถใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถทดแทนระบบกรองน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ชำรุดได้ และมีประชาชนภายนอกสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์จากน้ำได้ด้วย

2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ในพื้นที่ไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย โดยปัจจุบันหมู่บ้านมีการจ่ายค่าไฟฟ้าเฉลี่ยเดือนละ 50 บาท แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำในโครงการเป็นหลัก แต่ยังมีครัวเรือนบางส่วนที่ยังคงซื้อน้ำดื่มจากแหล่งเอกชน เนื่องจากบ้านเรือนอยู่ห่างไกลจากจุดที่ติดตั้งระบบกระจายน้ำ หรือไม่สะดวกในการพกพาภาชนะมาบรรจุน้ำ

3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำเพียงแห่งเดียว และมีประชาชนภายนอกสามารถเข้ามาใช้น้ำได้เช่นกัน

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหินใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำเพื่อบริโภคเพียงแห่งเดียว

5) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนคู่ หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียมใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำเพียงแห่งเดียว และไม่มีการซื้อน้ำดื่มเพิ่มเติมอีก

6) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ในพื้นที่ยังไม่มีการจัดเก็บค่าใช้จ่าย แต่ในอนาคตคณะกรรมการหมู่บ้านมีแผนการบริหารจัดการระบบกระจายน้ำสะอาด โดยจะติดตั้งตู้กักน้ำหยอดเหรียญเชื่อมต่อเข้ากับระบบ เพื่อนำรายได้ไปสมทบเป็นกองทุนหมู่บ้านสำหรับใช้เป็นค่าไฟฟ้าของระบบ ทั้งนี้ ปัจจุบันหมู่บ้านต้องรับผิดชอบค่าไฟฟ้าเฉลี่ยเดือนละ 500 บาท และพบว่ามีการซื้อน้ำดื่มจากเอกชนอยู่ เนื่องจากบ้านอยู่ห่างไกลจากจุดติดตั้งระบบกระจายน้ำ หรือไม่สะดวกในการพกพาภาชนะมาบรรจุน้ำ

7) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนบ้านปลายน้ำใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำเพียงแห่งเดียว และสามารถทดแทนแหล่งน้ำดื่มเดิมได้

8) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนวัดปากคูได้นำน้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำในส่วนของโรงแรมโรงเรียน และใช้น้ำจากระบบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในพื้นที่ภายนอกโรงเรียน

9) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำ ควบคู่ไปกับระบบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งนี้ ช่วงเวลาที่ฝนตก ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะไม่สามารถใช้งานได้ กรมทรัพยากรน้ำจึงเข้าไปช่วยเสริมระบบน้ำให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่องได้

10) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนบ้านบางหยีได้ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำควบคู่ไปกับระบบกรองน้ำเดิมของโรงเรียน

11) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โรงเรียนบ้านบางมรวนได้ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำเพียงแห่งเดียว และไม่มีการซื้อน้ำดื่มอีก

4.2.2 การตรวจสอบคุณภาพน้ำ

โครงการที่ดำเนินการสุ่มประเมินผล ในพื้นที่ที่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ได้จากระบบ ดังนี้

1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแถม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแถมมีการตรวจคุณภาพน้ำด้วยชุดตรวจ อ11 (ชุดตรวจสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ) ของกรมอนามัย ส่งผลตรวจให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 (เชียงใหม่) เป็นประจำทุกวันจันทร์ และกรมอนามัยมีการเข้าเก็บตัวอย่างน้ำ ปริมาณ 1 แกลลอน เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพน้ำปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง โดยมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit)

2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 เดิมมีการตรวจคุณภาพน้ำด้วยชุดตรวจ อ11 ของกรมอนามัย และส่งผลตรวจให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 (เชียงใหม่) เป็นประจำทุกวันจันทร์ แต่ปัจจุบันชุดตรวจที่มีได้หมดอายุและไม่ได้รับการจัดสรรเพิ่มเติม จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบคุณภาพน้ำได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง โดยมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit)

3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) มีการตรวจคุณภาพน้ำด้วยชุดตรวจ อ11 ของกรมอนามัยและส่งผลตรวจให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เดือนละ 1 ครั้ง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการเข้าเก็บตัวอย่างน้ำ เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพน้ำ ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง โดยมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นด้วยชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit)

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม ที่ผ่านมาในพื้นที่ไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำดื่ม แต่มีการตรวจคุณภาพน้ำต้นทุน (ประปาหมู่บ้าน) ผ่านโครงการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับเอกชน และสำนักงาน ทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีแผนการตรวจประเมินคุณภาพน้ำ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการติดตามบำรุงรักษาโครงการ ทั้งนี้ ได้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการบำรุงรักษา โครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว

5) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น ในพื้นที่เทศบาลตำบลบึงเนียมไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำดื่ม แต่มีการเก็บตัวอย่างน้ำ ของแต่ละหมู่บ้านส่งตรวจค่า pH โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นประจำทุกปี รวมถึง น้ำประปาส่วนภูมิภาคที่นำมาเป็นน้ำดิบในระบบกระจายน้ำสะอาดในศูนย์ด้วย และสำนักงาน ทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีแผนการตรวจประเมินคุณภาพน้ำ

6) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน ปัจจุบันในพื้นที่ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 ยังไม่มี แผนการตรวจประเมินคุณภาพน้ำ

7) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี ปัจจุบันในพื้นที่ไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำ แต่กรมอนามัยเคยเข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำในโรงเรียน และสำนักงาน ทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง

8) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลในพื้นที่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี ภาคเรียนละ 2 ครั้ง และ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง

9) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีการตรวจคุณภาพน้ำส่งผลตรวจให้กองกำกับการตำรวจตระเวน ชายแดน และสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง

10) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร ในพื้นที่ไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง

11) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ในพื้นที่ไม่มีการตรวจคุณภาพน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจนิเทศบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด ปีละ 1 ครั้ง/แห่ง

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า กรณีโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จะมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำและส่งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ และในบางโรงเรียนจะมีหน่วยงานสาธารณสุขเข้าดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างน้ำไปตรวจสอบ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดไม่ได้มีแผนในการตรวจติดตามคุณภาพน้ำโดยเฉพาะ แต่มีเพียงแผนการตรวจติดตามเพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษา โดยแต่ละสำนักงานทรัพยากรน้ำจะมีแผนการตรวจติดตามแตกต่างกันไป ดังนี้

➤ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง โดยจะดำเนินการภายใต้โครงการนิเทศติดตามผลบำรุงรักษาและตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบผลิตน้ำดื่มในสถานศึกษาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมถึงเมื่อผู้ดูแลโครงการแจ้งปัญหาเข้ามา โดยในการตรวจติดตามแต่ละครั้งจะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม

➤ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีแผนการตรวจติดตามคุณภาพน้ำ เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณในการติดตามบำรุงรักษาโครงการ อย่างไรก็ตามหากผู้ดูแลโครงการมีการแจ้งปัญหาเข้ามาก็จะดำเนินการเข้าตรวจสอบแก้ไข ทั้งนี้ ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคโดยส่วนเครื่องกล และกำลังส่งมอบการดำเนินการให้ส่วนสำรวจออกแบบ ซึ่งแตกต่างจากสำนักงานทรัพยากรน้ำอื่น ๆ ที่รับผิดชอบการดำเนินการโดยส่วนการจัดสรรน้ำ

➤ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 2 ครั้ง โดยจะดำเนินการภายใต้โครงการนิเทศติดตามผลบำรุงรักษาและตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบผลิตน้ำดื่ม ระบบกระจายน้ำ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง (ศศช.) ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือกรณีที่มีผู้ดูแลในพื้นที่มีการแจ้งปัญหาเข้ามาก็จะดำเนินการเข้าตรวจสอบแก้ไข ทั้งนี้ ไม่มีแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำ

➤ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง โดยจะดำเนินการภายใต้โครงการนิเทศการนิเทศติดตามผลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำสะอาด สนับสนุนโรงเรียน หรือหากผู้ดูแลในพื้นที่มีการแจ้งปัญหาเข้ามาก็จะดำเนินการเข้าตรวจสอบแก้ไข ทั้งนี้ ไม่มีแผนการตรวจคุณภาพน้ำ

4.2.3 การบริหารจัดการน้ำของโครงการ

1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแวม หมู่ที่ 11 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปัจจุบันปริมาณน้ำดิบ (บ่อบาดาล) มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ และได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ โดยได้มีการขุดบ่อบาดาลใหม่ ซึ่งมีความลึก 125 เมตร ซึ่งทางโรงเรียนจะประสานสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ปรับเปลี่ยนแหล่งน้ำดิบให้ใช้น้ำจากบ่อบาดาลใหม่

2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปัจจุบันปริมาณน้ำดิบ (ประปาภูเขา) มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ โดยประชาชนมีความต้องการให้มีระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคในพื้นที่อีก

3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) หมู่ที่ 13 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำต้นทุนจะขาดแคลน (ประปาภูเขา) แต่เป็นช่วงปิดเทอม และช่วงฤดูฝนจะมีดินโคลนอุดตันท่อน้ำ โดยได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำภายในศูนย์โดยการสำรองน้ำไว้ ทั้งนี้ ประชาชนมีความต้องการใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดร่วมด้วย

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน บ้านหนองหิน หมู่ที่ 3 ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปัจจุบันปริมาณน้ำดิบ (ประปาหมู่บ้าน) มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหินใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดประมาณ วันละ 5-6 ลิตร ได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำภายในศูนย์โดยการสำรองน้ำดื่มไว้ในกรณีที่น้ำประปาหมู่บ้านไม่ไหล ทั้งนี้ ในพื้นที่ตำบลโคกก่อมีความต้องการให้มีระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคในศูนย์เด็กเล็กทุกแห่ง

5) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียม บ้านดอนตู หมู่ที่ 3 ต.บึงเนียม อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปริมาณน้ำดิบ (การประปาส่วนภูมิภาค) มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบึงเนียมไม่มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำภายในศูนย์ เนื่องจากความจุถังพักน้ำดิบของระบบฯ เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในศูนย์

6) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแขวง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปัจจุบันปริมาณ

น้ำดิบ (ประปาภูเขา) มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ แต่ที่ผ่านมาในช่วงฤดูแล้งในพื้นที่ที่จะขาดแคลนน้ำ โดยได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ โดยการจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม เพื่อนำมาเป็น น้ำดิบสำหรับผลิตน้ำสะอาด ได้แก่ การขุดเจาะบ่อบาดาล (ดำเนินการแล้ว อยู่ระหว่างรอ งบประมาณในการวางระบบท่อน้ำ) และการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานได้เข้า สรรวจออกแบบในพื้นที่แล้ว)

7) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี หลังก่อสร้างโครงการ แล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว ทางโรงเรียนคาดว่า ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำดิบ (ประปาภูเขา) จะแห้ง และช่วงฤดูฝนมีปัญหาดินโคลนและน้ำป่าไหลหลากจะส่งผลให้มีปริมาณ น้ำดิบไม่เพียงพอสำหรับโครงการฯ โดยได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ โดยการใช้บ่อน้ำต้น ของโรงเรียนเป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม ทั้งนี้ ข้อจำกัดในการสูบน้ำจากบ่อน้ำต้นคือปริมาณน้ำมี น้อย (สูบได้ประมาณ 5 นาฬิกาต้องหยุดพัก) โดยโรงเรียนยังมีความต้องการน้ำสะอาดเพิ่ม และมีแผน ในการขอรับการสนับสนุนโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มเติม

8) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี หลังก่อสร้างโครงการ แล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปริมาณน้ำดิบ (น้ำประปาหมู่บ้าน) ในปัจจุบัน มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ

9) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมินูริอนุสรณ์ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปริมาณน้ำดิบ (น้ำบาดาล) ในปัจจุบันมีเพียงพอสำหรับโครงการฯ (ช่วยเสริมระบบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

10) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านบางหยี หมู่ที่ 4 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปริมาณน้ำดิบ (น้ำประปาหมู่บ้าน) ในปัจจุบันมีเพียงพอ สำหรับโครงการฯ โดยได้มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำโดยหาก น้ำไม่เพียงพอต่อการใช้งาน จะจัดหาถังพักน้ำเพิ่มเติม

11) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุน โรงเรียนบ้านบางมรวน สพป.พังงา หมู่ที่ 5 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา หลังก่อสร้าง โครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการฯ แล้ว พบว่า ปริมาณน้ำดิบ (น้ำบาดาล) ในปัจจุบัน มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ โดยประชาชนมีความต้องการเข้าใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาด เพื่ออุปโภคบริโภคในโรงเรียนด้วย

ทั้งนี้ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องได้มีการชี้แจง ฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ แนะนำวิธีการใช้งานให้แก่ผู้ดูแลโครงการ ได้แก่ ครู หรือผู้นำชุมชน ในพื้นที่ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 และ 9 จะมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการใช้งานระบบ

เบื้องต้นมอบให้ผู้ดูแลโครงการด้วย โดยหากพบปัญหาในการใช้งานระบบ (ชำรุด/เสียหาย) หรือปัญหาในการนำน้ำมาใช้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ดูแลโครงการจะดำเนินการแก้ไขปัญหาเอง หรือแจ้งช่างของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยแก้ไขปัญหาเบื้องต้น แต่หากพบปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการได้จะประสานแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบ แก้ไขปัญหาให้ระบบสามารถใช้งานได้ต่อไป

4.2.4 ปัญหาอุปสรรค

1) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการก่อสร้าง

- บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่ติดตั้งระบบกระจายน้ำสะอาดไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องติดตั้งระบบไว้ห่างจากแหล่งน้ำดิบ หรือเปลี่ยนจุดติดตั้ง โดยมีโครงการที่ประสบปัญหาดังกล่าว ได้แก่ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแรม จ.เชียงใหม่ และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 จ.เชียงใหม่

2) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการบริหารการใช้น้ำ

- โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี พบปัญหาน้ำป่าไหลหลาก ส่งผลให้ดินโคลนผสมในน้ำดิบ ทำให้แหล่งน้ำต้นทุนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

3) ปัญหาอุปสรรคในการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

(1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแรม จ.เชียงใหม่ พบปัญหาไส้กรองอุดตันบ่อยครั้ง เนื่องจากคุณภาพน้ำดิบมีการปนเปื้อนสูง (น้ำเป็นหินปูน)

(2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน จ.มหาสารคาม ครูหรือผู้ดูแลโครงการปัจจุบันต้องการให้มีคู่มือเพื่อประกอบการใช้งาน เนื่องจากระบบมีชุดอุปกรณ์หลายตัวจึงอาจทำให้เกิดการใช้งานที่ผิดขั้นตอน ทั้งนี้ เพื่อให้ครูหรือผู้ดูแลสามารถใช้งานระบบและดูแลโครงการได้อย่างถูกต้อง

(3) กรณีโครงการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงมักประสบปัญหาในการเดินทางเพื่อไปดูแลบำรุงรักษา และปัญหาไฟฟ้าดับ ไฟฟ้ากระชากบ่อยครั้ง ส่งผลให้อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย เช่น หลอดยูวีสำหรับการฆ่าเชื้อขาด จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ เป็นต้น

(4) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีงบประมาณในการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการ

(5) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีเจ้าหน้าที่ดูแลไม่เพียงพอ ในกรณีพื้นที่ติดตั้งโครงการอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สามารถเข้าดูแลและบำรุงรักษาโครงการได้อย่างรวดเร็ว

4.2.5 ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการ

กองยุทธศาสตร์และแผนงานได้ให้ผู้ดูแลโครงการฯ เป็นผู้แทนในแต่ละโครงการ ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการในภาพรวม โครงการละ 1 คน จากผลการประเมินผู้ดูแลโครงการฯ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.40 โดยพบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุดในทุกประเด็น ทั้งนี้ ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การดำเนินโครงการสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคในพื้นที่ได้ และการดำเนินโครงการทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดหา น้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ร้อยละ 100.00 เท่ากัน โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด (N/%)	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)	น้อยที่สุด (N/%)			
(1) โครงการมีความจำเป็นต่อนักเรียน ครู หรือประชาชน โดยรอบโรงเรียนที่ได้รับโครงการ	9 81.82	2 18.18	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.82 96.40	พึงพอใจมากที่สุด
(2) การดำเนินโครงการสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคในพื้นที่ได้	11 100.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	5.00 100.00	พึงพอใจมากที่สุด
(3) ครู/นักเรียน หรือประชาชน มีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคได้อย่างเพียงพอ	9 81.82	2 18.18	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.82 96.40	พึงพอใจมากที่สุด
(4) การดำเนินโครงการทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดหา น้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค	11 100.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	5.00 100.00	พึงพอใจมากที่สุด
(5) ระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของกรมทรัพยากรน้ำ มีความสะอาดสามารถนำน้ำไปใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคได้ ปราศจากกลิ่นสีและรส ที่ไม่เป็นที่ยอมรับ	10 90.91	1 9.09	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.91 98.20	พึงพอใจมากที่สุด
(6) จุดหรือบริเวณที่ตั้งโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่	8 72.73	3 27.27	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.73 94.60	พึงพอใจมากที่สุด
(7) การนำน้ำไปใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคมีความสะดวก	10 90.91	1 9.09	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.91 98.20	พึงพอใจมากที่สุด

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด (N/%)	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)	น้อยที่สุด (N/%)			
(8) ระยะเวลาในการดำเนินการติดตั้งระบบเป็นไปตามกำหนด	9.00 81.82	2.00 18.18	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	11 100.00	4.82 96.40	พึงพอใจมากที่สุด
(9) สอบถามผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ระบบกระจายน้ำสะอาดและระบบกรองน้ำสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ไม่มีอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย/อุปกรณ์มีความคงทน	9 81.82	2 18.18	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 100.00	4.82 96.40	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	9.56	1.44	0	0	0	11	4.87	พึงพอใจ
	86.87	13.13	0.00	0.00	0.00	100.00	97.40	มากที่สุด

หมายเหตุ : N คือ จำนวนประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการประเมิน

5.1.1 ความเป็นมาก่อนดำเนินโครงการ

โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคที่สุมัดเลือกประเมินผล ส่วนใหญ่ดำเนินการในบริเวณโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภค และบริโภคที่สะอาด เนื่องจากระบบกรองน้ำเดิมใช้งานมานานโดยเกิดการชำรุด หรือไม่สามารถ ใช้งานได้ ทำให้โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีน้ำดื่มสะอาดไม่เพียงพอสำหรับเด็ก จึงจำเป็นต้อง จัดซื้อน้ำดื่มถังจากเอกชน และบางโครงการที่ดำเนินการเพื่อประชาชนในพื้นที่สูง ประชาชน จะต้องใช้น้ำจากประปาภูเขาหรือน้ำบาดาลที่กรองไว้สำหรับดื่ม ทั้งนี้ โครงการที่ติดตั้งอยู่ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโครงการที่สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการ หลวงจะเป็นรายการที่โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กพด.) หรือ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์กรมมหาชน) (สวพส.) รวบรวมข้อมูลและเสนอขอรับ การสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ

ในพื้นที่ที่กรมทรัพยากรน้ำเข้าดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภค และบริโภค ส่วนใหญ่ไม่มีโครงการของหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุนโครงการในลักษณะเดียวกัน แต่มีบางพื้นที่ที่ขอรับการสนับสนุนโครงการในลักษณะเดียวกันจากหน่วยงานอื่นร่วมด้วย เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1 จ.สุราษฎร์ธานี และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 จ.เชียงใหม่ (ซึ่งได้รับงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำ บาดาล) เป็นต้น

5.1.2 การดำเนินโครงการ

ก่อนเข้าดำเนินโครงการ สำนักงานทรัพยากรน้ำได้มีการเข้าชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีการเข้าสำรวจพื้นที่ติดตั้งระบบก่อนดำเนินโครงการ

สำหรับการตรวจคุณภาพน้ำดิบที่นำมาใช้กับระบบกระจายน้ำสะอาดนั้น พบว่า มีพื้นที่เทศบาลตำบลบึงเนียมที่มีการเก็บตัวอย่างน้ำประปาส่งตรวจค่า pH โดยกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์เป็นประจำทุกปี และหน่วยงานของกรมทรัพยากรน้ำมีเพียงสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ที่ได้มีการตรวจคุณภาพน้ำดิบ ก่อนนำน้ำเข้าระบบกระจายน้ำสะอาด ด้วยชุดตรวจวิเคราะห์ คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) ทั้งนี้ บางสำนักงานทรัพยากรน้ำไม่มีงบประมาณในการตรวจ

คุณภาพน้ำดิบ และบางสำนักงานทรัพยากรน้ำมีการใช้น้ำดิบที่ผ่านการกรองจากระบบประปาหมู่บ้านหรือระบบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแล้ว เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับการดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาด

5.1.3 การใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จพบว่า โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้ประโยชน์จากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อบริโภคเป็นหลัก ซึ่งไม่มีการนำน้ำสะอาดที่ได้รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และโครงการดังกล่าวสามารถทดแทนหรือเสริมแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคที่มีอยู่เดิมได้ อีกทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่มเพื่อใช้ในโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้โครงการบางแห่งมีประชาชนนอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายได้ใช้บริการน้ำดื่มสะอาดด้วย เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแขม จ.เชียงใหม่ และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) จ.พะเยา ที่โครงการได้ติดตั้งในพื้นที่โรงเรียน แต่มีประชาชนภายนอกสามารถเข้ามาใช้น้ำไปใช้ได้ ซึ่งประชาชนมีความเห็นว่าการโครงการฯ มีประโยชน์ต่อชุมชนและโรงเรียนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ประชาชนในบางพื้นที่มีความต้องการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มเติม เนื่องจากมีบางครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากจุดที่ตั้งระบบกระจายน้ำ จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้เข้าถึงน้ำสะอาดและยังมีภาระเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อน้ำดื่มจากเอกชนอยู่

5.1.4 การตรวจคุณภาพน้ำ

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนได้กำหนดให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มด้วยชุดตรวจ ๑11 (ชุดตรวจสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ) ของกรมอนามัย ส่งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นประจำทุกเดือน แต่มีบางโรงเรียนที่ไม่ได้ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่ได้รับอุปกรณ์ชุดตรวจอย่างต่อเนื่อง สำหรับโรงเรียนในบางแห่งจะมีหน่วยงานทางสาธารณสุขเข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม และบางแห่งไม่มีหน่วยงานเข้าตรวจสอบ ทั้งนี้ จากการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวพบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดไม่ได้มีแผนในการตรวจติดตามคุณภาพน้ำ หากแต่มีเพียงแผนการตรวจติดตามเพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาเท่านั้น โดยแต่ละสำนักงานทรัพยากรน้ำจะมีแผนการตรวจติดตามแตกต่างกัน โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้กำหนดให้มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งการตรวจติดตามดังกล่าวจะดำเนินการตรวจคุณภาพน้ำด้วย โดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม (Test Kit) สำหรับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ เนื่องจากไม่มีงบประมาณ อย่างไรก็ตามปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาด

เพื่ออุปโภคและบริโภคโดยส่วนเครื่องกล ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำอื่นดำเนินการโดยส่วนการจัดสรรน้ำ ด้านสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 2 ครั้ง แต่ไม่มีแผนการตรวจคุณภาพน้ำ ขณะที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 มีแผนการตรวจติดตามเพื่อบำรุงรักษาโครงการฯ ปีละ 1 ครั้ง แต่ไม่มีแผนการตรวจคุณภาพน้ำ ทั้งนี้ หากผู้ดูแลในพื้นที่มีการแจ้งปัญหาเข้ามา สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1, 4, 9 และ 10 จะดำเนินการเข้าตรวจสอบและแก้ไขทันที เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5.1.4 การบริหารจัดการน้ำของโครงการ

หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ และมีการใช้น้ำจากโครงการแล้ว พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีปริมาณน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในพื้นที่เพียงพอสำหรับโครงการฯ ตลอดฤดูแล้ง อย่างไรก็ตาม โรงเรียนบางแห่งยังคงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในช่วงฤดูแล้ง เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยบ่ม) จ.พะเยา ในการนี้ โครงการในแต่ละพื้นที่มีการวางแผนการใช้น้ำหรือการบริหารจัดการน้ำแตกต่างกัน กรณีโครงการที่ติดตั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีการสำรองน้ำไว้ในกรณีที่น้ำประปาไม่ไหล ประกอบกับความจุของถังพักน้ำดิบของระบบฯ เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในศูนย์ และกรณีพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง จะมีการสำรองน้ำไว้ และจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม เช่น การขุดบ่อบาดาล การจัดหาถังพักน้ำเพิ่มเติม เป็นต้น

ทั้งนี้ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องได้มีการชี้แจงฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการใช้งานระบบให้แก่ผู้ดูแลโครงการ ได้แก่ ครู หรือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 และ 9 จะจัดทำคู่มือสำหรับการใช้งานระบบ เบื้องต้นมอบให้แก่ผู้ดูแลโครงการด้วย ในกรณีพบปัญหาในการใช้งานระบบ (ชำรุด/เสียหาย) หรือ ปัญหาในการนำน้ำมาใช้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ดูแลโครงการจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หรือแจ้งช่างของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น แต่หากพบปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการได้จะประสานแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบ แก้ไขปัญหาให้ระบบสามารถใช้งานได้ต่อไป

5.1.4 ปัญหาอุปสรรค

1) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการก่อสร้าง พบว่า ในพื้นที่โรงเรียนบางแห่งมีบริเวณจำกัดสำหรับการติดตั้งระบบกระจายน้ำสะอาด ทำให้ต้องติดตั้งระบบในบริเวณที่อยู่ห่างจากแหล่งน้ำดิบ หรือต้องปรับเปลี่ยนจุดติดตั้งให้เหมาะสม ได้แก่ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหนองแวม จ.เชียงใหม่ และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 2 จ.เชียงใหม่

2) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการบริหารการใช้ น้ำ พบว่า โรงเรียนบางแห่ง มีปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอ เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำดิบ (ประปาภูเขา) จะมีน้อย และในช่วงฤดูฝนน้ำประปาภูเขาจะมีความขุ่นจากดินโคลน ทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในระบบได้

3) ปัญหาอุปสรรคในการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

(1) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองแถม จ.เชียงใหม่ พบปัญหาไส้กรองมักจะตันบ่อยครั้ง เนื่องจากคุณภาพน้ำดิบมีการปนเปื้อนสูง (น้ำเป็นหินปูน)

(2) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหิน จ.มหาสารคาม ครูหรือผู้ดูแลโครงการต้องการให้มีคู่มือเพื่อประกอบการใช้งาน เนื่องจากระบบมีชุดอุปกรณ์หลายตัวจึงอาจทำให้เกิดการใช้งานที่ผิดขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อให้ครูหรือผู้ดูแลสามารถใช้งานระบบและดูแลโครงการได้อย่างถูกต้อง

(3) กรณีโครงการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงมักประสบปัญหาในการเดินทางเพื่อไปดูแลบำรุงรักษา และปัญหาไฟฟ้าดับ ไฟฟ้ากระชากบ่อยครั้ง ส่งผลให้อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย เช่น หลอดยูวีสำหรับการฆ่าเชื้อขาด จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ เป็นต้น

(4) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 ไม่มีงบประมาณในการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการ

(5) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีเจ้าหน้าที่ดูแลไม่เพียงพอ ในกรณีพื้นที่ติดตั้งโครงการอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สามารถเข้าไปดูแลและบำรุงรักษาโครงการได้อย่างรวดเร็ว

5.1.5 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

ผู้ดูแลโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.40

5.2 อภิปรายผล

หลังดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคแล้วเสร็จ โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ เพื่อบริโภคเป็นหลัก โดยโครงการฯ สามารถทดแทนแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคที่มีอยู่เดิมได้ รวมถึงช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่มในโรงเรียน ทั้งนี้ ประชาชนในบางพื้นที่มีความต้องการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคเพิ่มเติม เนื่องจากมีบางครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากจุดที่ตั้งระบบกระจายน้ำ จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้เข้าถึงน้ำสะอาด และยังมีภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่มจากเอกชนอยู่ ที่ผ่านมามีปริมาณน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีเพียงพอสำหรับโครงการฯ ตลอดฤดูแล้ง แต่โรงเรียนบางแห่งในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนไม่เพียงพอจะมีการสำรองน้ำไว้ และจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม โดยผู้ดูแลโครงการฯ ซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนในพื้นที่มีความพึงพอใจ

ต่อโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.40 สำหรับการตรวจคุณภาพน้ำจากโครงการ บางแห่งมีการตรวจคุณภาพน้ำดื่มด้วยชุดตรวจ อ11 ของกรมอนามัย บางแห่งมีหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่เข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำ และบางแห่งไม่มีหน่วยงานเข้าตรวจสอบ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดไม่ได้มีแผนในการตรวจติดตามคุณภาพน้ำ แต่มีเพียงแผนการตรวจติดตามเพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษา ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องได้มีการชี้แจง ผูกอบรม ถ่ายทอดความรู้ แนะนำวิธีการใช้งานให้แก่ผู้ดูแลโครงการหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 และ 9 จะมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการใช้งานระบบเบื้องต้นมอบให้ผู้ดูแลโครงการด้วย และหากในพื้นที่พบปัญหาในการใช้งานระบบหรือปัญหาในการนำน้ำมาใช้ ผู้ดูแลโครงการจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองหรือแจ้งช่างของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น แต่หากพบปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการได้จะประสานแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ เข้าดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาให้ระบบสามารถใช้งานได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ตอบสนองความต้องการของประชาชน ช่วยลดค่าใช้จ่ายทำให้ประชาชนในพื้นที่มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอและทั่วถึง ตอบสนองแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค สามารถตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 6 การสร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขาภิบาลสำหรับทุกคนและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1) ในพื้นที่ที่ติดตั้งระบบกระจายน้ำสะอาด โดยเฉพาะในโรงเรียนมีความต้องการให้มีการก่อสร้างโรงเรือน หรือล้อมรั้วบริเวณจุดติดตั้งระบบ เพื่อช่วยในการป้องกันและดูแลรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือของระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เช่น โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางหยี จ.ชุมพร และโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านบางมรวน จ.พังงา เป็นต้น

2) ประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพิ่มเติม ได้แก่ พื้นที่หมู่ที่ 6 ต.น้ำแพร่ อ.พรวัว จ.เชียงใหม่, หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน เนื่องจากหมู่บ้านและชุมชนดังกล่าวตั้งอยู่ห่างไกลจากจุดที่ตั้งโครงการ จึงส่งผลให้การนำน้ำไปใช้ไม่สะดวก

นอกจากนี้ ในพื้นที่ ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม หน่วยงานท้องถิ่นมีความต้องการให้มีการดำเนินการระบบกระจายน้ำสะอาดสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งอีกด้วย

3) ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ต้องการให้จัดทำคู่มือการใช้งานและแผนผังการทำงานของระบบกระจายน้ำสะอาดติดตั้งไว้ ณ จุดที่ตั้งโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถใช้งานได้ถูกต้อง

4) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแข่วง บ้านนาคา หมู่ที่ 4 ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน ผู้นำชุมชนต้องการถังเก็บน้ำหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็กเพิ่มเติม เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้และเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับระบบในฤดูแล้ง

5) กรณีโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนบ้านปลายน้ำ หมู่ที่ 5 ต.ลำพูน อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี มีการใช้น้ำดิบจากประปาภูเขา ซึ่งมีความขุ่นมาก ทางโรงเรียนจึงมีความประสงค์ให้หน่วยงานวางแผนเข้าบำรุงรักษาและเปลี่ยนไส้กรองให้ถี่ขึ้น

6) กรณีโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค สนับสนุนโรงเรียนวัดปากคู หมู่ที่ 1 ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ทางโรงเรียนมีความต้องการย้ายจุดติดตั้งมอเตอร์จ่ายน้ำให้สูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่โรงเรียนประสบปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นประจำทุกปี

5.3.2 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง

1) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 เสนอขอให้มีแนวทางในการจัดหาอุปกรณ์สำรองไว้ ณ ที่ตั้งโครงการ เช่น ไส้กรอง เพื่อให้ผู้ดูแลโครงการสามารถดำเนินการเปลี่ยนเองได้ โดยไม่ต้องรอการเข้าดำเนินการจากเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ เนื่องจากบางโครงการมีพื้นที่อยู่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทาง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการ

2) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4 มีความประสงค์ขอรับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค

3) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 มีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนยานพาหนะเพิ่มเติมในการบรรทุกเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับติดตั้งโครงการ

5.3.3 ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะผู้ประเมิน

1) กรมทรัพยากรน้ำควรเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการจัดการคุณภาพน้ำทั้งระบบเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมอนามัยในการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน โดยโครงการที่คุณภาพน้ำเป็นไปตามมาตรฐานควรมีการออกใบรับรองคุณภาพน้ำ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างระบบการทำงานของกรมให้มี

ประสิทธิภาพและมีมาตรฐานแล้ว ยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดของกรมทรัพยากรน้ำอีกด้วย

2) หน่วยงานที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ควรจัดทำคู่มือการใช้งานและดูแลบำรุงรักษาระบบมอบให้ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาอุปกรณ์และส่วนประกอบต่าง ๆ เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างจำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ และควรจัดทำผังลำดับขั้นตอนการเปิด/ปิดใช้งานอุปกรณ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ติดบริเวณโครงการ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ดูแลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีในการดูแลบำรุงรักษาภายหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

3) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค ควรจัดทำฐานข้อมูลโครงการและการบำรุงรักษาโครงการ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค และนำผลการประเมินดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคต่อไป

4) กรณีโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคที่ดำเนินการในบริเวณที่มีพื้นที่เพียงพอ ควรมีการกำหนดรูปแบบโครงการให้มีการก่อสร้างโรงเรือน หรือมีการล้อมรั้วให้มิดชิด เพื่อเป็นการป้องกันและดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ของระบบกระจายน้ำสะอาดมิให้เกิดความเสียหาย และป้องกันการปนเปื้อนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบและคุณภาพน้ำ

5) ในการจัดทำค่าของงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของกรมทรัพยากรน้ำ ควรกำหนดตัวชี้วัดหรือผู้ได้รับประโยชน์ให้มีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเป็นไปตามข้อเท็จจริง เนื่องจากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคบางแห่งระบุผู้รับประโยชน์เป็นจำนวนครัวเรือน แต่โครงการตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงควรระบุผู้รับประโยชน์เป็นจำนวนครู เด็กนักเรียน และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน

6) หน่วยงานควรพิจารณาเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการนิเทศติดตามบำรุงรักษาโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี

เอกสารอ้างอิง

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
แผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580)
แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)
แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรน้ำ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2568)

หนังสือ/เอกสาร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **หน่วยที่ 12 การควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์.**

สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2568, จาก

http://www.stou.ac.th/schools/shs/upload/unit12_send.doc

วิวัฒน์ หล่อพัฒนเกษม. 2550. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณูปโภค
กิจการประปา ของเทศบาลตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด
นครราชสีมา.** การศึกษาอิสระ ร.ป.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1. **คู่มือการผลิตและการบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำดื่มสะอาด.** ลำปาง :
สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1.

สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9. **คู่มือโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและ
บริโภค.** พิษณุโลก : สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9.

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2558. **การติดตามผลและประเมินผล.** สืบค้นเมื่อ
วันที่ 1 กันยายน 2568, จาก https://www.opsmoac.go.th/km-km_org_center-files-391991791879

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2559. **บทความวิชาการ Hot Issue “การพัฒนาระบบ
ราชการโดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์”.** กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2558. **วารสารเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2.** กรุงเทพฯ : บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย จำกัด

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- บันทึกที่เกี่ยวข้อง

ด่วนที่สุด บันทึกรับข้อความ

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 4104
วันที่ 024 เม.ย. 2568
เวลา 13.23 น.

สำนักงานรองอธิบดี ๒
เลขที่รับ 981
วันที่ 23 เม.ย. 2568
เวลา 16.08 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
(ภายใน)
เลขที่ 02269
วันที่ ๒๓ เม.ย. ๒๕๖๘
เวลา 15.47

ส่วนราชการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ส่วนประสานติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๒๘๔

ที่ ทส.๐๖๐๔.๔/ ๘๔๔

วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนัคลัง
เลขที่รับ 3606
วันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๖๘
เวลา 15.๐๘ น.

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ผ่าน รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ (นายเวสารัช โสภณดิเรกรัตน์ ประธานกรรมการ)

เรื่องเดิม

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมทรัพยากรน้ำ โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงโครงการบำรุงรักษาระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ตามแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และโครงการอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจเป็นประจำทุกปี โดยมีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า มีการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป โดยในการดำเนินการดังกล่าวมีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงานงบประมาณ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณด้วย

ข้อเท็จจริง

๑. ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เห็นชอบให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้ ๑) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ๒) โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค และ ๓) โครงการระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ความพึงพอใจ การใช้ประโยชน์ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงเพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง

เรื่องกลับ สกน

วันที่ ๕ พ.ค. ๒๕๖๘

เวลา 16.20

๑) เรื่องกลับ สกน แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานของกรมฯ ต่อไป

วันที่ ๕ พ.ค. ๒๕๖๘

เวลา 10.15

"No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม"

๒. กองยุทธศาสตร์...

๒. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้พิจารณาดำเนินการตามมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น โดยจัดทำข้อเสนอโครงการพร้อมรายละเอียดการดำเนินงานสำหรับการติดตามและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จากแหล่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ แบ่งเป็นวงเงินงบประมาณต่ำกว่า ๒๐ ล้านบาท และงบประมาณ ๒๐ ล้านบาทขึ้นไป จำนวน ๒๐ โครงการ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ โดยคัดเลือกโครงการให้กระจายพื้นที่ดำเนินการให้มากที่สุด

๒.๒ โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค โดยคัดเลือกจากโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จากแหล่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑ โครงการ โดยคัดเลือกให้กระจายพื้นที่ดำเนินการให้มากที่สุด

๒.๓ ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่มของกรมทรัพยากรน้ำ โดยคัดเลือกสถานที่ที่มีการแจ้งเตือนภัยระดับวิกฤติ (สีแดง) ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๓๑ สถานี

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ บรรลุตามวัตถุประสงค์ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน จึงขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามข้อเท็จจริง ๒ ดังนี้

๑. ให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในหมวดงบรายจ่ายอื่น แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รายการค่าใช้จ่ายในการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการของกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการ

๒. ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ ๑-๑๑ กองพัฒนาแหล่งน้ำ ๑ และกองพัฒนาแหล่งน้ำ ๒ สนับสนุนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ โดยใช้งบดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อร่วมติดตามประเมินผลโครงการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอให้โปรดอนุมัติในหลักการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อกองยุทธศาสตร์และแผนงานจักได้ประสานหน่วยงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรียน ท่าน อทท.

เพื่อโปรดพิจารณา

(นายเวสารัช โสภณดิเรกรัตน์),
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ,
๒๕ มี.ย. ๒๕๖๘

(นางสาวบุญธิดา เปล่งแสง)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมการและเลขานุการ

เรียน...
เพื่อพิจารณา

(นายธีระชุน บุญสิทธิ์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ข้อมูลโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
ของกรมทรัพยากรน้ำ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ภาคผนวก ข

- แบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงาน
โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค

สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก

ชื่อโครงการ.....

สำนักงานทรัพยากรน้ำที่

ที่ตั้ง บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ปีงบประมาณที่ดำเนินการ พ.ศ. งบประมาณ ล้านบาท

เริ่มต้นสัญญา (วัน/เดือน/ปี) สิ้นสุดสัญญา (วัน/เดือน/ปี)

ขยายสัญญา ถ้ามี (วัน/เดือน/ปี) ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อ (วัน/เดือน/ปี)

จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับประโยชน์ หมู่บ้าน

จำนวนประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์..... คน

จำนวนครู/นักเรียน ที่ได้รับประโยชน์..... คน

☐ (1) ครู จำนวน คน

☐ (2) ผู้นำชุมชน จำนวน คน

☐ (3) ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ จำนวน คน

☐ (4) ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน คน

☐ (5) เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ จำนวน คน

☐ (6) อื่นๆ ระบุ จำนวน คน

[illegible]

2.2 ก่อนดำเนินโครงการ ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ ใช้น้ำจากแหล่งใดในการอุปโภคและบริโภค (เช่น น้ำจาก บ่อบาดาล น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ชี้น้ำ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

2.3 ก่อนดำเนินโครงการ ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่มีค่าใช้จ่ายในการจัดหา น้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค หรือไม่ (หากมีค่าใช้จ่าย เฉลี่ยคิดเป็นกี่บาท/เดือน/ครัวเรือน)

.....

.....

.....

2.4 ก่อนดำเนินโครงการ มีการประชุมชี้แจง/รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่

.....

.....

.....

2.5 ในพื้นที่มีโครงการอื่นในลักษณะเดียวกันหรือมีการขอรับสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกันจากหน่วยงานอื่น อีกหรือไม่

.....

.....

.....

2.6 ก่อนดำเนินโครงการมีการตรวจคุณภาพน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนที่จะนำมาใช้กับระบบกระจายน้ำสะอาดหรือไม่

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 หลัง ดำเนินโครงการ

3.1 ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค หรือไม่ และการดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ อย่างไร (เทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ในตอนขอรับการสนับสนุนงบประมาณ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 หลังดำเนินโครงการ ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้นำน้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดที่กรมทรัพยากรน้ำ
ดำเนินการหรือไม่ หากใช้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมหรือไม่ หากไม่ได้ใช้สาเหตุเพราะอะไร

.....

.....

หากประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ใช้น้ำอุปโภคและบริโภคจากแหล่งอื่นเป็นหลัก (ที่ไม่ใช่จากโครงการระบบ
กระจายน้ำสะอาดที่กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการ) มีค่าใช้จ่ายในการจัดหาเพื่ออุปโภคและบริโภค หรือไม่
(หากมีค่าใช้จ่าย เฉลี่ยคิดเป็นเป็นกิโลบาท/เดือน/ครัวเรือน)

.....

.....

.....

3.3 ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่มีชุดตรวจคุณภาพน้ำเบื้องต้นหรือมีหน่วยงานดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อส่งตรวจ
คุณภาพน้ำ หรือไม่ (เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมอนามัย หน่วยงานท้องถิ่น ฯลฯ)

.....

.....

หากมี ความถี่ในการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจคุณภาพน้ำ ครั้ง/..... เดือน/ปี

หน่วยงานใดเป็นหน่วยดำเนินการในการตรวจคุณภาพน้ำ (เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมอนามัย สำนักงาน
สิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา ฯลฯ)

สอบถามเจ้าหน้าที่ สทน. กรณีกรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานเก็บตัวอย่างและตรวจคุณภาพน้ำ หน่วยงาน
ใช้หลักเกณฑ์อะไรในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ (เช่น เกณฑ์คุณภาพน้ำประปา กรมอนามัย พ.ศ. 2563/ มาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมน้ำบริโภค มอก. 2547 – 2549/ มาตรฐานน้ำดื่ม อย.)

.....

สอบถามเจ้าหน้าที่ สทน. มีแผนการตรวจประเมินคุณภาพน้ำ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.4 หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ ปริมาณน้ำดิบหรือน้ำต้นทุนในพื้นที่มีเพียงพอสำหรับโครงการระบบกระจายน้ำ
สะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคตลอดฤดูแล้ง หรือไม่

.....

.....

3.5 หลังก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่มีความต้องการน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มเติมอีกหรือไม่

.....

.....

.....

3.6 นอกจากการใช้ประโยชน์จากระบบกระจายน้ำสะอาดในด้านอุปโภคและบริโภคแล้ว มีการใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร/อุตสาหกรรม/การท่องเที่ยว อีกหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.7 โครงการระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของกรมทรัพยากรน้ำ สามารถทดแทนแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคที่มีอยู่เดิมได้ หรือไม่

.....

.....

.....

.....

3.8 ท่านพอจะทราบปริมาณการใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำสะอาดในแต่ละวันของประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่เฉลี่ยในภาพรวม หรือไม่ ประมาณ ลบ.ม./เดือน/ครัวเรือน

.....

.....

.....

.....

3.9 ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่มีการวางแผนการใช้น้ำ หรือมีมาตรการในการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการใช้งาน หรือเพียงพอต่อประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.10 ประชาชนหรือชุมชนมีการตั้งผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ หรือไม่

.....

.....

(ถ้ามี) นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล เบอร์โทร

3.11 หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องมีการชี้แจง ผูกอบรม ถ่ายทอดความรู้ หรือมีคู่มือเกี่ยวกับการใช้งานระบบให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.12 หากพบปัญหาในการใช้งานระบบ (ชำรุด/เสียหาย) หรือปัญหาในการนำน้ำมาใช้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ดูแลโครงการมีการแก้ไขปัญหา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.14 ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการก่อสร้างโครงการ

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการบริหารการใช้น้ำ

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค ในการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.1 โครงการมีความจำเป็นต่อนักเรียน ครู หรือประชาชนโดยรอบโรงเรียนที่ได้รับโครงการ					
4.2 การดำเนินโครงการสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคในพื้นที่ได้					

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.3 ครู/นักเรียน หรือประชาชนมีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคได้อย่างเพียงพอ					
4.4 การดำเนินโครงการทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค					
4.5 ระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของกรมทรัพยากรน้ำ มีความสะอาด สามารถนำน้ำไปใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคได้ ปราศจากกลิ่นสีและรสที่ไม่เป็นที่ยอมรับ					
4.6 จุดหรือบริเวณที่ตั้งโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่					
4.7 การนำน้ำไปใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคมีความสะดวก					
4.8 ระยะเวลาในการดำเนินการติดตั้งระบบเป็นไปตามกำหนด					
4.9 สอบถามผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ระบบกระจายน้ำสะอาดและระบบกรองน้ำสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ไม่มีอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย/อุปกรณ์มีความคงทน					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากครู ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลโครงการในพื้นที่ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

ส่วนประสานติดตามและประเมินผล
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมทรัพยากรน้ำ

เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูล

ชื่อ-สกุล

กรมทรัพยากรน้ำ

180/3 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2271-6000

www.dwr.go.th